

Lőrinc László

ELŐSZÓ

BLATTNER GÉZA ÍRÁSÁHOZ

Az itt közölt szöveg angol eredetijét, egy gépiratot Blattner Géza lánya, Agnès Desgranges adta a kezembe 1987 végén, Párizsban. A szöveget lemásolhattam, a szép piros-sárga címlap-metszetet, melyet Blattner alkotott, lefotózhattam. Az írás keletkezéséről keveset lehet tudni. Egyetlen olyan utalást olvashatunk Blattnertől, mely talán erre vonatkozik. Az 1960 áprilisában kelt *„Hogyan indul el Blattner Géza festőművész negyven évvel ezelőtt Magyarországon, és hova jutott a franciáknál a bábjáték szolgálatában, II. rész”* című, 11 sűrűn gépelt oldalon olvasható visszaemlékezésében ugyanis ezt írja: *„Az amerikaiakról jut eszembe. A háború alatt egy ismertető szakkönyvet adtak ki bábos munkásságomról, és ők segítettek gyógyszerrel feleségemet, aki akkor már nagy beteg volt...”* Magából az angol szövegből sem derül ki ennél több, csak annyi, hogy valamikor 1941-ben, vagy kevéssel az után keletkezett, vagyis valóban a háború alatt, mert az előadáslista és a szöveg kronologikus része is csak eddig jut el az időben. Feltételezhető tehát, hogy az említett amerikai ismertető és jelen szöveg kapcsolatban van egymással. Lehet, hogy ahhoz készült segítségnek, de lehet, hogy egyenesen ez adta volna az angol kiadvány gerincét. Mindenesetre eddig nem tudunk arról, hogy a háború alatt ténylegesen megjelent volna egy szakkönyv Blattnerről vagy Blattnertől Amerikában, illetve bárhol máshol angolul. Ami nem zárja ki, hogy ilyen kiadvány született vagy hogy tervezték, fizettek is érte

(erre utal a visszaemlékezés), de végül elálltak a megjelenéstől.

A szöveget 1990 körül feleségem fordította le a munkámhoz. Ezt a nyersfordítást most átfésültem, és az eredményt Balogh Géza vetette egybe az eredetivel. Az angol fogalmazvány helyenként nehezen volt értelmezhető. Feltehető, hogy Blattner franciául írta meg az első változatot. Ismerve a kortársak vélekedését a bábos franciatudásáról, azt is feltételezhetjük, hogy már ez sem lehetett mindenhol hibátlan és egyértelmű. Ha így is volt, bizonyos, hogy ehhez egy ismeretlen, hiányos angol tudású fordító is hozzáadta a maga félreértéseit és nyelvi leleményeit. Így helyenként nehéz volt azok dolga, akik az eredeti gondolatokat akarták feltárni és visszafordítani Blattner anyanyelvére. Egyes bizonytalanságok könnyen megoldhatók voltak más források ismeretében, mások homályosak maradtak, főleg a technikai leírásoknál, de a megértést itt segítik a szerző mellékelt sajátkezű ábrái. A reménytelenül értelmezhetetlen szövegrészeket kihagytuk. Ugyanez lett a sorsa annak a két listának is, mely a művész 1918 és 1941 közötti előadásait, illetve kiállításait vette számba. A kihagyásokat jeleztük. A szöveg ezzel együtt igen izgalmas, tematikus tárgyalásmódja teljesen egyedülálló a Blattner-irodalomban, és sok olyan információt is tartalmaz, mely más forrásokból nem derül ki. Köszönettel tartozom az összes közreműködőnek, aki a közételt elősegítette.